

Samenvatting Maatregelen WWB

Memorie van toelichting

Doel

- Houdbaar en toegankelijk blijven van sociale zekerheidsregelingen.
- Maatregelen voor mensen die het zonder een extra steuntje in de rug niet kunnen redden.
- Bijstand meer activerend maken.
- Uniformering van diverse arbeidsverplichtingen.
- Ruimte houden voor maatwerk van gemeenten.

Wijzigingen

1. Kostendelersnorm

Wanneer meer mensen in een huishouden wonen, kan men kosten delen en zal een stapeling van uitkering beperkt worden. Dit heeft ook te maken met het feit dat een stapeling ervoor kan zorgen dat men in een huis met drie uitkeringen, meer binnenkrijgt dan een gezin in de straat waar één modaal inkomen binnenkomt.

- Het gaat hierbij om mensen die in een huis wonen dat zij als hoofdverblijf hebben.
- Er komt daarom een nieuwe systematiek waarbij rekening wordt gehouden met het delen van de kosten binnen één huishouden.
- Het moet wel blijven lonen om aan het werk te gaan en daarom zullen alleenstaanden en alleenstaanden ouders hun loon niet hoeven te verrekenen met de uitkeringen in het huishouden.
- Het individuele recht blijft behouden, zodat werken blijft lonen en geen invloed heeft op de andere in het huishouden.
- Het gaat bij de kostendelersnorm om het aantal personen, niet om de aard van het inkomen.

Hoogte bijstandsnorm per huishoudtype

Huishoudtype	Individuele norm		Totale bijstandsnorm indien allen bijstand ontvangen
	Normhoogte	Netto bedrag	
Eénpersoonshuishouden	70%	€ 926,47	70%
Tweepersoonshuishouden	50%	€ 661,77	100%
Driepersoonshuishouden	43¼%	€ 573,49	130%
Vierpersoonshuishouden	40%	€ 529,41	160%
Vijfpersoonshuishouden	38%	€ 502,94	190%

De gezamenlijke middelentoets voor gehuwden blijft bestaan. Hierbij wordt gekeken naar het inkomen en bezit dat te gelde te maken is, zoals aandelen of een caravan.

De kostendelersnorm heeft dus enkel invloed op uitkeringen, meerdere uitkering betekent een verlaging per uitkering. Inkomen heeft hierop geen invloed. Inkomen heeft wel invloed door middel van de middelentoets in het geval van gehuwden.

De kostendelersnorm gaat ook gelden voor mensen die nu samen een huishouden delen vanuit een zorgbehoefte. In de huidige regeling werden zij als alleenstaande (ouder) beschouwd. Er blijft wel sprake van een individuele middelentoets. Hierdoor blijft werken lonen.

2. Uitkeringsnormering AOW bij samenwonen

Vanaf 2015 geldt voor een ieder die samenwoont met een of meerdere volwassenen met AOW uitkering dat deze naar 50% gaat. De lijn van de bijstand wordt dus doorgetrokken in de AOW. De AOW is in tegenstelling tot de WWB geen bodemvoorziening, maar een inkomensvoorziening.

De AOW kent nu drie normen:

70% wml voor alleenstaanden

90% wml voor alleenstaanden met (een) inwonend minderjarig kind(eren)

50% wml voor gehuwden (is ook twee mensen die een ongehuwd een gezamenlijke huishouding voeren).

- In de AOW is opgenomen dat bloedverwanten in de eerste graad (ouder en kind) geen gezamenlijke huishouding kunnen voeren, zodat voor ieder van hen de alleenstaandennorm van 70% geldt.
- Deze regeling gaat per 2015 wijzigen en dan zullen gezamenlijke huishoudens die uit twee of meerdere alleenstaanden bestaan niet meer die 70% kunnen krijgen, maar 50%. Het blijft wel op 50% per persoon en zakt niet lager, zoals in de WWB variant, omdat het hier om een inkomensvoorziening en geen bodemvoorziening gaat.

Er is een uitzondering voor zakelijke relaties en studenten. Tevens is mantelzorg een uitzondering. Dus als mensen gaan samenwonen op grond van hulpbehoefte van een van beide wordt de uitkering niet teruggeschroefd naar 50%. Voerde men al een huishouden voordat de zorgbehoefte ontstond, dan geldt de uitzondering niet.

De huidige uitkeringsnorm van 70% wordt *vanaf 1 juli 2015* in stapjes afgebouwd:

In 2015 naar 68% (vanaf 1 juli)

In 2016 naar 65%

In 2017 naar 60%

In 2018 naar 55%

In 2019 naar 50%

3. Uitkeringsnormering overige minimumregelingen bij samenwonen

Het kostendelen wordt ook toegepast op de ANW, IOAW, IOAZ en TW.

4. Intensivering armoedebeleid

Doel is verruiming van mogelijkheden om gericht te vergoeden van daadwerkelijke gemaakte kosten in een individuele situatie, en tevens om een beperking op te werken voor de mogelijkheden tot het generiek ongericht vergoeden van aannemelijke kosten (categoriale bijstand). Bijzondere bijstand en langdurigheidstoeslag moeten maatwerk worden, gericht op de individuele en lokale omstandigheden. Voor intensivering is 100 miljoen structureel beschikbaar.

5. Toevoegen van de MKOB aan de uitzonderingen op de middelentoets in de bijstand

MKOB wordt vanaf 1 juli 2014 uitgezonderd van de middelentoets. Er is geen overgangsrecht.

6. Aanscherping verplichting zich te onthouden van zeer ernstige misdragingen jegens de uitvoerende instantie en zijn functionarissen tijdens het verrichten van hun werkzaamheden en invoering in alle socialezekerheidswetten.

Nu kan de uitkering verlaagd worden bij ernstige misdragingen die blijken geven van een gebrek aan respect van uitkeringsgerechtigde richting functionaris van de uitvoerende instantie. Denk aan agressie of geweld, waarbij sprake is van verwijtbaarheid en wat als onacceptabel wordt beschouwd. De regering vindt dit gedrag sterk afkeurenswaardig en neemt daarom naast het strafrecht ook een sanctie op in de wwb maatregelen. Het is aan het college te bepalen wat proportioneel is. De regering vindt een verlaging van de uitkering met 100% voor drie maanden proportioneel.

7. Algehele arbeids- en re-integratieplicht, plicht tot tegenprestatie, en uniformering van diverse (arbeids)verplichtingen

De regering streeft naar economische en financiële onafhankelijkheid van zoveel mogelijk mensen. Mensen moeten aan het werk en als dat niet lukt participeren/meedoen. De bestaande ontheffingen van de arbeids- en re-integratieverplichting worden herzien.

- De verplichting tot tegenprestatie naar vermogen gaat gelden voor WWB-, IOAW-, en IOAZ-uitkeringsgerechtigden.
- De tegenprestatie die het college op kan leggen moet worden aangepast aan de mogelijkheden van de bijstandsgerechtigde. Beperkingen kunnen weggenomen worden door het aanbieden van voorzieningen.
- De ontheffing kan alleen nog toegepast worden op arbeid en niet meer op de re-integratie. Als men nog niet in staat tot werk is, kan men wel re-integreren.
- Voor wie een uitkering heeft en kan werken, is werk geen keuze maar een verplichting (blz. 59). Hieruit volgt dat ook alleenstaande ouders met een kind jonger dan vijf jaar geen ontheffing voor arbeidsverplichting meer kunnen krijgen. Het college bepaalt (maatwerk) en kan daardoor voor een verantwoorde combinatie van arbeid en zorg creëren.
- De bestaande ontheffing voor mensen met een (her)indicatiebeschikking voor de wsw komt te vervallen met het oog op de komst van de participatiewet.
- Bijstandsgerechtigden die vda zijn krijgen een permanente ontheffing voor arbeids- en re-integratieverplichting en de verplichting tot een tegenprestatie naar vermogen.

De tegenprestatie kan worden omschreven als onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden. Doel is dat mensen blijven participeren in de samenleving en zo een sociaal netwerk, arbeidsritme en regelmaat behouden.

- Bij weigering van de tegenprestatie bepaalt het college de hoogte en de duur van de op te leggen maatregel.

Uitgangspunt is werk boven uitkering. De omvang en de duur in de tijd van de tegenprestatie dienen in de regel beperkt te zijn. De gemeenteraad moet er op toezien dat het om additionele arbeidsplaatsen gaat en geen verdringing is. Volgens de regering is er geen sprake van dwangarbeid, omdat de bijstand vrijwillig is, maar niet vrijblijvend. Bij de bijstand komen plichten kijken, maar men kan niet gedwongen worden een tegenprestatie te leveren. Bij weigering, kan wel een financiële maatregel worden genomen.

- Men moet ingeschreven staan bij een uitzendbureau.
- Men moet kennis en vaardigheden verkrijgen en behouden.
- Men moet een reisduur van in totaal 3 uur accepteren voor algemeen geaccepteerd werk.